

Sant Joan de Baix

Sant Vicenç de Castellet

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carrer Dr. Trias nº 9. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET
Emplaçament Al nucli antic del poble, entrant des del pont a l'esquerra abans de passar el túnel de la Renfe.

Coordenades:

Latitud: 41.66762
Longitud: 1.86205
UTM Est (X): 405268
UTM Nord (Y): 4613499

Classificació

Número de fitxa 08262-20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XV-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 42501DG0153N
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dj., 15/04/2004 - 02:00

Descripció

De l'antic mas de Sant Joan de Baix resten pocs elements que encara ens mostren la importància que va tenir. Actualment el solar és ocupat per un bloc de pisos al que s'accedeix utilitzant l'antiga escala senyorial

que forma angle i que queda situada dins d'un pati interior. També es conserva part d'un mur de caire modernista que dona al carrer Dr Trias, de pedra i maó, amb un gran finestral format per quatre obertures que formen un arc carpanel i coronat el conjunt amb una barana de forma sinuosa. Es conserven els baixos i els cellers.

Història

Al Fogatge de 1368-1370 (IGLÉSIES, 1962) Sant Vicenç tenia 21 focs, constituint un poblament dispers. Al de 1497 (IGLÉSIES, 1991), coincidint amb un període de davallada demogràfica després de la guerra civil contra Joan II, Sant Vicenç tenia 7 focs; igual que al 1553. El cens de 1717 recull 94 habitants; i el del comte Floridablanca el 1787, 50 habitants. A finals del segle XIX Sant Vicenç era un nucli molt petit concentrat al voltant de l'antiga església parroquial ja desapareguda que estava al costat de cal Castaño; hi havia la casa cal Castaño, el Raval de les Roques i el Raval Nou, les pairalies de Sant Joan de Dalt, Sant Joan de Baix i Ginfrerrer, i algunes cases repartides pel terme entre les que trobem cases importants com Les Vives. L'any 1871 es comencen a urbanitzar carrers al nou nucli urbà: Castellet, Sobrerroca i Migdia, carrers que formen una estructura reticulada tallada per les dues línies fèrries que divideixen la població en diversos sectors. Durant la segona meitat del segle XIX la població augmenta considerablement, quadruplicant-se mostrant la clara influència de la construcció del ferrocarril i de l'assentament de la indústria tèxtil al municipi. Actualment encara es conserven 14 masos i 3 desapareguts el darrer segle, tot i que la major part de la població es concentra al poble, en el que distingim diferents barris. El mas Sant Joan de Baix, junt a cal Ginfrerrer, cal Castaño i Sant Joan de Dalt, va donar origen al nucli del poble de Sant Vicenç al segle XIX. Ni disposem de documentació que ens permeti fer un seguiment històric de la casa, i tampoc sabem si aquesta casa es va originar a la vegada que el mas Sant Joan de Dalt i si tindrien alguna relació. Al fogatge de 1497 (IGLÉSIES, 1991) ja s'esmenta a Berthomeu Sant Johan i al de 1553 (IGLÉSIES, 1979) a Joan Sanct Joan, sempre a la parròquia i terme de Sant Vicenç de Castellet, fet que podria confirmar l'existència d'una de les dues cases, o de les dues, ja al segle XV, però desconeixem exactament a quina es refereix. La manca de documentació arqueològica tampoc ens permet saber l'època de la casa. Tan sols sabem per gent que recorda que hi havia llindes a l'interior de l'antiga casa i que la més antiga era del 1670. Això ens mostraria el moment d'una de les ampliacions d'aquesta casa. A l'Amillament de 1865 (AMSVC) el mas tenia 26 parcers i era propietat de Pedro Gros, essent un dels més importants de Sant Vicenç. A inicis del segle XX era la casa pairal de Joan Calsina Padró, que va ser alcalde el 1911-12, i morí el 1923. El 1936 la família es va refugiar a Barcelona i la masia va quedar molt malmesa i més tard es va edificar al solar un bloc de pisos, tot i conservant alguns elements de la antiga casa que encara ens mostren la seva importància. Els documents més antics conservats són uns capítols matrimonials de l'any 1779 de Josep Gros Janjoandevaix pagès i hereu de la casa. El document porta el segell de Felip V. També un altre amb segell del rei Ferran VII de l'any 1830 en que es nomena batlle o alcalde a Pere Gros Sant Juan de Baix.

Bibliografia

CANAL, P., VILA, M. (1986). Sant Vicenç de Castellet des de l'antiguitat als nostres dies. Llibreria Sobrerroca, Manresa, 3ª ed. SUADES, J; i altres. (1986). "Sant Vicenç de Castellet" dins Ferrer i Alòs, Llorenç (coordinador). Història del Bages, col·lecció Història de les Comarques de Catalunya. Manresa, Parc Edicions, 1986. AA.VV. (1977). Les masies. A El Breny, número extraordinari Festa Major de 1977.

